

ישיבת בנ"ע "גבעת שמואל"

מידעון

בס"ד, סיוון תשפ"ה, שבת פרשת במדבר

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

לבני הישיבה היקרים מאוד והוריהם
שלום רב.

יום ירושלים תשפ"ה. חווינו יום מדהים עם בני הישיבה. כיתות ז'-ח' השתתפו איתנו בבית המדרש הגדול היום בתפילה חגיגית והמון שירים וריקודים. כיתות ז'-ח' נשארו בישיבה, קיבלו 3 טדים בנושא ירושלים וסיימו בהרקדה מדהימה ובשירי ירושלים. לאחר ארוחת הצהרים הבנים שוחררו לבתיהם. כיתות ט' - י' שמעו שיחות קצרות על הסטטוס המשתנה של הר הבית ועל ומלחמת ששת הימים. בשעת הצהרים יצאו בני ט'-י' לסיור בגבעת הראדר. הבנים זכו להדרכה והסבר על קרבות מלחמת העצמאות שנערכו באזור ועל הניצחונות הגדולים במלחמת ששת הימים. לאחר מכן הבנים המשיכו למאהל הגבורה בירושלים ושם זכו הבנים לשמוע את אימו של חייל שנהרג בעזה במלחמת "חרבות ברזל".

משם יצאנו לריקוד הדגלים וצעדנו עם עשרות האלפים שבאו לחוג את חג שחרור ירושלים בריקוד הדגלים. הישיבה צעדה כקבוצה אחת לאחר שבני י"א-י"ב הצטרפו בירושלים לבני ט'-י' והבנים רקדו בעוצמה רבה כשדגלי המדינה ודגלי הישיבה מתנופפים באוויר. שירת התלמידים וניגון כלי הנגינה לא פסקו לרגע. הגענו לכותל לתפילת ערבית ישיבתית בצאת הכוכבים. הגענו עם 6 אוטובוסים לירושלים והעוצמה של השירה והריקודים של בני הישיבה ייזכרו לשנים רבות. אשרינו שאלו בנינו !!!!!

תיקון ליל שבועות בישיבה. הלימוד בשבועות בישיבה חשוב ומשמעותי. כל בנינו מכל השכבות מוזמנים ללימוד המיוחד בישיבה בליל שבועות. הלימוד יתחיל בשעה 23:30 ויסתיים בקריאת מגילת רות (05:45) ובתפילת שחרית מוקדמת שתסתיים בסביבות השעה 7:00. לאחר מכן ישבו הבנים לביתם. מבקש שכל תלמיד שגר במרחק גדול מהישיבה ולא מתארח בקרבת הישיבה ימצא לעצמו מסגרת מכובדת ורצינית ללימוד משמעותי בליל חג השבועות. **רצ"ב לוח זמנים מפורט של הלימוד והפעילות בליל שבועות.**

מבחן ראש הישיבה - באסרו חג שבועות. מיד לאחר חג השבועות (באסרו חג) יתקיימו מבחני ראש הישיבה בגמרא לכל תלמידי הישיבה. לכיתות ט"ו יש חשיבות רבה למבחנים הללו וחלקיות בציון הבגרות שיינתן בסוף השנה. (30% מציון הבגרות נקבע ע"פ הציון בתלמוד בכיתות ט"ו). כל בני הישיבה קיבלו את החומר לטובת מבחן ראש הישיבה. כל תלמיד שישתתף בלימוד לאורך כל הלילה יזכה בבונוס 10 נקודות במבחן ראש הישיבה. **ברצוני לאחל לכל בני הישיבה הצלחה רבה בלימוד, ולתלמידי יא"-י"ב הצלחה רבה במבחן הבגרות בגמרא שייערך ביום שלישי, אסרו חג שבועות.**

כניסת מחזור נוסף לישיבה - כיתה ז' תשפ"ו - מחזור ל"א. ביום שלישי השבוע נערך יום גיבוש בנאות קדומים לבני המחזור הנכנס בסוף הקיץ הבעל"ט לטובה. הבנים התנהגו למופת. עשרות בנים הגיעו אלי לאחר שיחתי עם בני המחזור החדש ואמרו תודה-רבה על יום זה. הבנים קיבלו את חולצת המחזור לקראת כניסתם לישיבה, ארוחת ערב מפנקת והמון צו'פרים במהלך הפעילות. **הבנים שגרים בגבעת שמואל יוזמנו אי"ה למבדקי התאמה ושיבוץ בכיתות ובהקבצות בזמן הקרוב.**

"והודעתם לבניך ולבני בניך" - יום לימוד בחברותות עם הסבתות והסבים של בני ז'. היום ערכנו לבני ז' יום לימוד תורה לסבתות, לסבים ולנכדים לקראת חג השבועות. התרשנו מאוד מהמפגש העצום ומהלימוד שעסק בנושא - "והודעתם לבניך ולבני בניך". שמחנו לקבל את ברכות ראש העיר מר יוסי ברודני ומנכ"ל מרכז יב"ע מר אלחנן גלאט. לאחר החלק הראשון בבית המדרש ירדנו להתוועדות בשירה ודברי תורה שהתקיימה באודיטוריום. היה אירוע מרגש מאוד ושמחנו בבואם של הסבתות והסבים. ב"ה קיבלתי עשרות תודות מהסבים והסבתות.

פרשת במדבר וחג השבועות

שני מפקדים מתועדים בחומש הפקודים, ו-38 שנים מפרידות ביניהם; בין המפקד שבפתח ספר במדבר (א', א') "בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית לְיֵצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֵאמֹר", לבין המפקד המתואר בפרשת פנחס (כ"ו, ס"ג), ואשר התנהל "בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ", על סף הכניסה ולקראת כיבוש הארץ. יש לשים לב שבמפקד השני לא השתתף איש ממשלתתפי המפקד הראשון שנענשו ומתו במדבר, פרט ליהושע וכלב – "וּבְאֶלֶּה לֹא הָיָה אִישׁ מִמִּפְקֹדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר סִינַי" (כ"ו, ס"ד). התורה מקדישה גם את סכום האנשים יוצאי הצבא שנימנו במפקדים. בראשון נמנו 603,550 יוצאי צבא, ובשני 601,730.

נשאלת השאלה - מה טעם מצאה התורה להיכנס לכזה פירוט ולהקדיש כל כך הרבה פסוקים לענייני המפקדים, שהם לכאורה, סטטיסטיקה יבשה, זה לא מלמד אותנו כלום???

נראה כי ביקשה ללמד את העם היוצא ממצרים, ואף את דורנו אנו, כמה מהלכות אסטרטגיה: המפקד הראשון נערך לפני חטא המרגלים, כשהיה ברור שתוך זמן קצר פושטים על ארץ כנען. לפני יציאה לקרב יש צורך להכיר את סדרי גודל של הכוחות ואת מספר הלוחמים. זו הסיבה שהתפקדו רק יוצאי צבא "מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה", וגם הסיבה לכך שבני לוי, שכידוע לא יצאו למלחמה ולא זכו לנחלה בארץ, לא התפקדו ולא נמנו במפקד הכללי, אלא רק במסגרת של מפקד נפרד (שבו נמנו "מִבֶּן חֹדֶשׁ וְמַעְלָה").

הרמב"ן (במדבר א') מסביר בפשטות: **"כְּדֹרֶךְ שֶׁהַמַּלְכוּת עוֹשֶׂה בְּבוֹאָם לַמַּלְחָמָה. כִּי עֵתָה הִיוּ מִזִּמְנֵים לִיכְנוֹס לָאָרֶץ וּלְבוֹא בַּמַּלְחָמָה עִם מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בַּעֲבֹר הִירְדֵן, וְעַם הַשָּׂאֵר כּוֹלֵם... וְהִיוּ מֹשֶׁה וְהַנְּשִׂאִים צֹרִיכִין לְדַעַת מִסְפַּר חִלּוּצֵי צֶבָא הַמַּלְחָמָה, וְכֵן מִסְפַּר כָּל שְׁבֹט וּשְׁבֹט, וְמָה יִפְקֹד עֲלֵיו בַּעֲרֹבוֹת מוֹאָב בַּמַּעֲרֹכוֹת הַמַּלְחָמָה..."**

פרופ' נחמה ליבוביץ מקשה על הרמב"ן מתוך דבריו שלו. על-פי תפיסתו הבסיסית של הרמב"ן כל המציאות-כולה היא בבחינת נס מתמשך; עד כדי כך, שלדבריו "אין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין שכל דברינו ומקרינו שכולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד... הכל בגזירת עליון" (רמב"ן, שמות י"ג, ט"ז). אם כך הדבר, מה טעם יש בהיערכות צבאית לכיבוש הארץ, למה צריך לדעת את מספר החיילים שיצאו למלחמה על הארץ, הרי כיבוש הארץ תהיה בצורת נס, הרי עצם ההיערכות עלולה להתפרש, חלילה, כחוסר אמונה בכוחו ובניסיו של ה' יתברך??

אבל הרמב"ן עצמו פותר את השאלה הזו **ומסביר כלל עקרוני באמונה**: גם ניסים באים בדרך הטבע. ה' "עושה הנסים עם יראיו בהסתר, ואין החפץ לפניו לשנות טבעו של עולם". כלומר – לא משנים את הדרך הטבעית ולכן יש צורך לנהוג על פי תכתיבי המציאות ולספור את מספר החיילים כי אנחנו לא סומכים על הנס, ולכן צריך להתכונן למלחמה אמיתית - "כי התורה לא תסמוך על הנס שירדוף אחד אלף". (כך הם דברי הרמב"ן) ולכן צריך לספור את מספר האנשים שיצאו למלחמה.

מעבר לצורך ה'טכני' שבמפקד, יש בו להבנתי הסבר נוסף. התפקדות צבאית אינה רק ספירה רשמית של החיילים. יש בה גם מעין הצהרה של המתפקד, המבטאת נכונות והתחייבות לשאת בכל משימה שתוטל עליו. הוא מקבל על עצמו עול משמעת ופקודה, גם אם וכאשר יאלץ לסכן נפשו.

על פי תיאורו של הרמב"ן: **"נקהלו כל העדה כולם אל פתח אהל מועד... ואמרו לפני משה והנשיאים, אני פלוני נולדתי לפלוני ממשפחת פלוני שהוא לשבט ראובן..."**. ניתן אפוא להניח שכישוריו המוקדמים של משה כרועה צאן במדבר, שדאג לכל שה אובד, הטמיעו בקרבו את התחושה, שיש לנהוג בכל אחד מהלוחמים כבן יחיד. באופן אישי, שלא יהיה חלק מדבר גדול, לא רק שיהיה מספר. **זו דרכו של מנהיג אמיתי, שמכיר אישית ומתקרב לכל אחד מחייליו עוד לפני הכניסה למלחמה**. ברגע שבספירה כל אחד אומר את שמו ומאיזה שבט הוא מגיע, הוא מביע את רצונו להיות שותף מלא במלחמה, בבחינת "אני אעשה כל מה שיבקשו ממני", "אני לוקח אחריות", וכך משה מכיר את המתפקד באופן אישי.

מפקד בני ישראל מתחבר עם ימי ספירת העומר. בשתי הפעולות הללו, שעניינן ספירה, נמצאים כולם שווים: גם האנשים וגם הימים. **"אִישׁ עַל מִקְנֵהוּ וְאִישׁ עַל דָּגְלוֹ"** (א', נ"ב). כאשר מונים את בני ישראל, אין מבחינים ביניהם בהבדלי דרגות, עדות, השכלה ומעמד חברתי. כל יהודי נספר באופן שווה לרעהו. כאשר מונים את ימי העומר – גם אז אין שום הבדל בין הספירה בשבת לבין ימי החול והמועדים. גם הימים שווים.

אמנם לכל שבט יש דגל משלו, ולכל שבט יש מחנה ויש תפקיד ויש ערך בפני עצמו, ובכל זאת "סביב לאהל-מועד יחנו" (ב', ב'). כולם מתרכזים סביב לאותו אוהל. לכולם יש מטרה אחת וכיוון משותף. 5

ועניין זה מתחבר גם לחג השבועות שיחול אי"ה ביום ראשון בלילה. "ויחן שם ישראל נגד ההר". רש"י מפרק – למה "ויחן" ולא "ויחנו"? אלא באחדות אחת. כל אחד מגיע להר סיני עם רצון גדול לקבל את התורה בשמחה, אבל כולם שווים, כולם מאוחדים, לכולם יש רצון אדיר לקבל את התורה.

כולנו מתפללים ומייחלים בעת הזאת, בזמן שהמלחמה ממשיכה ושהחטופים עדיין לא בבית, שכולנו נתאחד, שכולנו נהיה שווים, "באיש אחד ובלב אחד" ובע"ה אור חדש על ציון יאיר, והוא גם ילווה אותנו באחדות השבטים והלבבות, בשמחה ובבריאות לקבל את התורה בחג השבועות השתא.

שבת שלום ומבורך ובשורות טובות ומהירות
מצפה לכולם בלימוד בישיבה בחג השבועות
אוהבכם ומוקירכם
שרגא פרוכטר – ראש הישיבה

